



בנשיאות מורנו הרב חיים רבי שליט"א

דעת זקנים

עלון שבועי להגדלת ורוממות התורה ולומדיה. והחדרת השקפה טהורה ואמתית לכל אחד מישראל

גליון מס': 414 פרשת: שמיני שבת קודש כ"ג אדר ב' תשפ"ב (26 במרץ 2022 למנינים)

תל-אביב	כניסה	יציאה	ר"ת
ירושלים	18:36	19:33	20:09
חיפה	18:19*	19:31	20:12
באר שבע	18:25	19:32	20:09
	18:35	19:32	20:09

*לנוהגים 40 דק' 17:59

"לכה דודי לקראת כלה, פני שבת נקבלה"

המשא המרכזי

מורנו הרב חיים רבי שליט"א

גדב ואביהוא, והדברים נוראים ומפחידים מאד, וזה בבחינת דום לב, רחמנא ליצלן. ומאידיך המוסר נשמתו לפני השינה לה' יתברך, ואומר: "בידך אפקיד רוחי" מבואר בזוהר הקדוש (באבל בקלס"ח סימן ז ס"ק ט) שלא ימות! כי ה' יתברך שומר נאמן ורחמן מאד מאד. ולמדנו מכאן שכל רגע של ענוה, צניעות וקדושה שווה מליונים, והדופק חוזר והלב עובד, נשמה בריאה בגוף בריא.

מפחיד לכתוב כאן מה שמסופר בגמרא (קידושין מט:) על דורו של מרדכי היהודי בשושן הבירה, אבל בעילם המדינה שלא עסקו בתורה והיו בעלי גאווה ועל אחת כמה וכמה שלא זכו למידת הענוה, ולא לחינם היו בסכנת נפשות!!! וצריך להתפלל יום יום לזכות לענוה טהורה, וענוה גדולה מכולן (ע"ז כ"ג), ובפרט כשאומר: "ונפשי כעפר לכל תהיה".

כולנו תלמידים של גדולי הדור, וחכמי התורה שליט"א, ובפרט בבעיות הקשורות להנהגת הדור שצריך להיזהר שלא נהיה חס ושלום בבחינת הורו הלכה בפני רבם, כאשר כל גדולי ישראל יוצאים נגד טלפון לא כשר וכיוצא בזה, המיקל עצמו הרי זה בסכנה. ולהיפך אין חובה כלל לגדל זקן לנו הגברים, וניתן לקצץ כפי הצורך המתאים עבורו ומשפחתו לעבוד את ה', וזה דעת גדולי הדור! וכן אין חובה ללבוש בגדים לבנים בשבת קודש, וזה דעת גדולי הדור! וכן אין לפסול כשרות העוף והבשר מבלי פסק של בית דין, וזה דעת גדולי הדור! וכן אסור לנו לקבוע תענית לבד, וזה דעת גדולי הדור! ורבינו החזו"א אסר לנו לקבוע תענית על יום השואה, וזה כעין קלות ראש בהלכה. והובא על ידי רבינו הגדול מרן זיע"א (יבי"ט ח"ז סימן מט), ולמד מכאן שאין אנו רשאים לקבוע הלל ביום העצמאות. ע"ש. וכן אין לפרסם תאריך לביאת המשיח, ולא לפרסם מי יהיה מלך המשיח, וזה דעת גדולי הדור! הן וכיוצא בהן להתבונן תמיד מה אומרים על כך גדולי הדור שליט"א.

ואשרינו שזכינו להיות תלמידים, וזוכים לקבל ברכה כל יום באמירת קדיש, ומליונים עונים אמן, על ישראל ועל רבנן ועל תלמידהון, ועל כל תלמידי תלמידהון וכו'. ותלמידי חכמים מרבים שלום בעולם (בבב"א טז.) והלוואי שזוכה לכך להרבות כבוד שמים בעולם, אמן ואמן.

אדם נידון בכל יום, שעה שעה, רגע רגע!

עם כל זה, זה מראה שחסר כאן מדת הענוה! ועל פי זה מובן למה הם לא זכו לרחמים, כי למי אין ענוה אין הבטחה של אל רחום וחנון, כי מפורש בפסוק ע"י הנביא מיכה: "נושא עון ועובר על פשע לשארית נחלתו" וביארו בגמרא (כ"ה ט"ז) למי שמשים עצמו כשיריים. כלומר כמו שאריות של אוכל שנשאר בקדירה ונזרק לאשפה. והוסיף הערוך לגר (ס"ט) רק את עצמו כשיריים, אבל את האחרים מעריך מאד מאד, ע"ש. וזה היה חסר לגדב ואביהוא בדרגה העצומה שלהם, ולכן נענשו מיד ביום גדול ומיוחד שזכה. והכוונת הטובות שלהם להתקרב לה' ולהתקדש יותר, לא עזרו להם כלל וימותו לפני ה'.

ומוסיף רבנו אור החיים הקדוש זיע"א, אמנם נגזר מיתה על בני אהרון בגלל חטא העגל, אבל עם כל זה כל זמן שאין בידם רגע אחד של עבירה הם לא ימותו! ורק כאשר נכשלו בהקרבת אש זרה ונחסר על ידי כך ממידת הענוה, הושלם התיקון ומתו, ע"ש. ומשמע שכשאין עבירה מצדם אי אפשר להמיתם. ומכאן יש להיזהר מאד ממידת הדין, כי יתכן רגע אחד של הסתר פנים בגלל כעס או גאווה או סתם קנאה ושנאה, ואז הדינים עולים וחסר חסדים, וחוטי אש יוצאים וממיתים, רחמנא ליצלן.

ולומדים מכאן שלפעמים לא עוזר רוב זכויות, אלא רגע אחד של קטרוג ודין קשה מהשמים ואותו אדם בסכנה, בבחינת רגע באפו חיים ברצונו, וכמה זעמו רגע (בבב"א טז.)

וכמו שאמר אותו מלאך לרב קטינא בזמן שיש ריתחא בשמים מענישים על ביטול מצות עשה (מנחות מט.). ורבינו החפץ חיים זיע"א היה אומר כגודל אהבת ה' יתברך שלנו כך גודל אהבתו אלינו. והמקור בזוהר הקדוש (פסכת וילא דף קנ"ג), וזה מתאים לגמרא (כ"ה טז.) אדם נידון בכל יום ובכל שעה שנאמר: "לרגעים תבחננו", מבמש כל רגע עין רואה ואוזן שומעת. ובזמן העבירה הדינים עולים והסכנה גדולה. ובשמעתי פעם בדרשה בשם רבינו האר"י ז"ל על הנשימה של האדם ע"י הלב, כל רגע ורגע מחדש, בבחינת כל הנשמה תהלל יה (מדר' בבב"א פ"ד) כאשר יש דין יש קטרוג, ע"י נשימה חדשה שיש לנו ודופק פנימי כל רגע ורגע מחדש הרי זה כעין בריה חדשה, בבחינת חדשים לבקרים רבה אמונתך, ורגע אחד גרם למיתתם של

בפרשת השבוע פרשת שמיני, הפסוק הקשה והחמור ביותר הוא הפסוק על מיתתם של נדב ואביהוא שני בני אהרון, וכך מפורש בפסוק: "ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש מחתתו ויתנו בהן אש וישימו עליה קטרת ויקרבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אתם: ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וימתו לפני ה'" ורואים מהפסוק שמה שהיה חסר כאן זה צווי ה' ולכן מתו! ואף שהיה להם כוונה טובה מאד מאד, זה לא עזר. ומפורש בפסוק (פסכת לחכי מות): "בְּקִרְבָּתְךָ לְפָנֵי ה' וימתו" וביאר שם אור החיים הקדוש, שנדב ואביהוא בקשו להתקרב לה', בבחינת סוד נשיקה, והיה להם מתיקות ועריבות ונעימות עד כלות נפשותם, ע"ש. ורואים כאן, שכאשר חסר צווי ה' הרי זה בבחינת אש זרה! והרי זה בבחינת הורו הלכה בפני משה רבן, וכל המורה הלכה בפני רבו חייב מיתה (עירובין טג.). והדברים נוראים.

ועדיין יש להבין הרי נדב ואביהוא היו קדושי עליון, ועליהם נאמר: "בקרובי אקדש" אז למה נענשו מיד על עוון אחד בלבד שעשו? ועוד הרי ה' יתברך אל רחום וחנון, ארך אפים ורב חסד ואמת! ולמה לא זכו נדב ואביהוא לאריכות אפים אלא נענשו ומתו במקום? ועוד ביום שהיה בו שמחה גדולה לכלל ישראל שזכו כולם לנבואה? וזה פסוק מפורש: "וירא כל העם וירונו ויפלו על פניהם" וכן הפסוק: "וירא כבוד ה' אל כל העם" וזה היה ביום הקמת המשכן בא' ניסן שהיו בו עטרות רבות, וביום כזה, עונש כזה?

ויש תירוץ חזק נורא ואיום ומפחיד מאד, שאין לנו זכות וכה לכתבו, אבל רבנו הסטייפלר זיע"א כתבו בספרו ברכת פרץ (פסכת לחכי מות) והדברים מובאים כאן כדי שזוכה להבין קצת על מידת הענוה הטהורה, ועל הפחד הנורא מגדולי הדור, ועל עומק הדין בשמים, והיי רצון שנצליח לכתוב ולבאר את זה כמו שצריך, ושזוכה באמת ליראת שמים ולהשגה במידת הענוה.

ובכן, בגמרא (פסחאין נ"ג) מובא, כשהיו משה ואהרון מהלכין בדרך, ונדב ואביהוא אחריהן, וכל ישראל אחריהן, אמר נדב לאביהוא: 'אימתי ימותו שני זקנים הללו ואני ואתה ננהיג את הדור?' ע"ש. וכמוכח שהייתה להם כוונה טהורה לשם שמים, ובדואי אמרו כן לעצמם בלבד ויתכן שחשבו כך בליבם. אבל

היאך ניתן לשלוט על הרגשות, ואף לגייס אותם לטובה

שלום וברכה מורי ורבותי!

במגוון שיחותינו המשותפות אנו משתדלים לעלות מדי שבוע טפח מעל גבי הטפח אליו עלינו בשבוע שעבר, ולכוון את חיינו על פי רצונו של ה' יתברך, ובעיקר בשלטון השכל. לאמור, פחות ופחות להעניק למאורעות החיים את הזכות להחליט בשבילנו היאך יראו ימי המחר, ויותר ויותר לגרום לשכלנו, על פי ההבנה הנכונה ברצונו של הקדוש ברוך הוא, לשלוט ולהכריע על כל יום מחיינו.

אולם, אחרי הכל ולמרות הכל, כולנו מבינים, יודעים ורואים עד כמה הרגשות של כל אחד מאיתנו מעורבים גם הם בהחלטה על כל דבר אשר נעשה או לא נעשה. כמו כן, פעמים רבות רגשותינו הם אלו שגורמים לנו לקבל יום לבן, אפור או, למצער, אפילו שחור.

האם ניתן באמת להדחיק את אותם רגשות, האם טוב הדבר להדחיק רגשות בכלל? או שאולי ניתן שלא להדחיק את אותם רגשות אלא לבטלם לגמרי ולגרום לחיים להיות נשלטים בשלטון השכל בלבד? ואולי, אולי בכלל, ניתן לגייס את רגשותינו לטובת ההחלטות הנבונות בחיינו?...

ובכן, מורי ורבותי, יש לנו חידוש עצום בעיני, והוא מופיע בפרשתנו שחור על גבי לבן.

אהרן הכהן, ביום חנוכת המשכן, לאחר שמילא את כל חובותיו כלפי האלוקים, לפי הדרישות אשר הועברו לו בפורטרוט על ידי אחיו מנהיג ישראל משה רבנו. לנגד עיניו, קרבים שני בניו הגדולים, המובחרים, הגבוהים, הנאים והחכמים. בנים, אשר לדברי המדרש, עיני כל בנות ישראל היו נשואות אליהם, ולו בשל הסיכוי כי יבחרו בהן לנשים. אותם בנים צדיקים קדושי עליון ניגשים עם אש להבה אותה הציתו מבעוד מועד אל עבר המזבח, ואז יוצאת אש מלפני ה' ומכלה אותם ברגע.

באבחת להבה הם נהפכים מאנשים חיים, נושמים, מדברים ומשפיעים לשתי גופות אבן דוממות. אהרן הכהן, האבא המאושר ביותר בתבל, הפך ברגע אחד לאבא האומלל ביותר. משה רבנו פונה אל אחיו ואומר "הוא אֶשֶׁר דָּבַר ה' לְאֹמֶר בְּקִרְבִּי אֶקְדֹּשׁ וְעַל פְּנֵי כָל הָעָם אֶפְבֹּד" (ויקרא י ג). כלומר, אין לך אהרן לראות את מיתת בניך כפגיעה אישית ישירה מהקדוש ברוך הוא כלפיהם? וכלפיך, אלא ההיפך הוא הנכון - הקדוש ברוך הוא, ברוב רחמי וחסדיו, לאחר ששקל את הקרבנות שייזבחו ביום גדול וקדוש זה, החליט להעניק את הזכות העצומה הזו לבניך ומוסיף המדרש (ויקרא כב טז טז) ואומר שאמר משה לאהרן אחיו: "חשבת שאני ואתה נזכה להיות אותם קרבנות דגולים, אולם, עתה רואה אני שבניך גדולים מאיתנו. 'בקרובי אקדש', והם הקרובים ביותר".

וכאשר מתאר לנו הפסוק את תגובתו של אהרן, האבא שלכאורה נפל מאיגרא רמה לבריאר עמיקתא, אומר זאת הפסוק בשתי מילים "וַיִּדַם אֶהָרֹן" (ויקרא י ג). "וידום אהרן", לאמור, לא רק שלא עשה תנועה כלשהי, לא רק שלא פתח את פיו והתרעם על מידתו של הקדוש ברוך הוא, אלא אפילו לבו כביכול נדם באותה שעה, ולא היה בו שמץ של טרוניה, תסכול או אי הבנה בדרכיו של הקדוש ברוך הוא. אהרן קיבל את דבריו של משה במלואם, והתייחס למיתת בניו כאל זכות עצומה, ועם זכות זו המשיך לנהל ביד רמה את חיי המשכן בדיוק באותה צורה בה ניהל אותם אך דקות ספורות קודם לכן בהיותו האב המאושר ומלא חופניים נחת מבניו.

מה הכח הזה שגרם לאהרן הכהן להשתלט על אותו רגש 'מינימאלי' הזועק מרה על אובדן הילדים? מה גרם לאהרן הכהן להתעלם באותה שעה מהצעור האישי שלו, צער הפרידה מבנים אהובים ולהתמקד בעבודת בית המקדש? מה גורם בעצם לאהרן הכהן להצליח ולהשליט את השכל על הרגש?

מורי ורבותי, זו שאלת השאלות, והיא אחד המפתחות המרכזיים והגדולים ביותר לחיים מאושרים.

והתשובה לכך היא אחת וחד משמעית. ובמילה אחת: ה-ח-ל-ט-ה.

ברגע שאהרן הכהן החליט שהוא מנהל את חיינו על פי השכל ולא על פי הרגש. ברגע שאהרן הכהן עבר בחייו מאורע אחר מאורע ובכולם הקפיד להשליט על השכל על הרגש, גרם הוא לאותה החלטה להיהפך לאחד מטבעי האישיים. מרגע זה ואילך לעולם לא עמדו רגשותיו של אהרן הכהן וגרמו לו לקבל החלטה או להחליט על צבעו של היום, השכל היה היחיד שעשה זאת.

להתענג על ה'

הרב אליהו רבי ראש הכולל

מרגע שחיינו של אהרן הכהן נוהלו על פי השכל, לא היה מקום לרגש לנהל את אותם חיים. בעוד השכל ישב בתא הנהג, ישב לו הרגש בתא המטען. אולם, תובנה עמוקה יותר יש כאן! כאשר משליט אדם כמו אהרן הכהן את שכלו על רגשותיו, הוא אינו דוחק את רגשותיו באמת לתא המטען, הוא אינו מתעלם מהם. ההיפך הוא הנכון - באותה שעה שלטון השכל הופך את הרגש גם הוא לשש, שמח ומאושר.

מי שמצליח לנהל את חיינו בשלטון השכל ולהעניק לשכל את כובד ההחלטה, רגשותיו בנויים, חשים ומאושרים באותו פסק הלכה אותו פסק להם השכל.

וכלפי מה הדברים אמורים בחיינו האישיים אנו?

ישנם אנשים שמצליחים להיכנס לדיכאון מכל מאורע שעובר עליהם. המצב הכלכלי קצת נחבט, והוא כבר מדוכא. הילד הקטן נפל, והוא כבר מדוכא עמוקות. המורה מתקשר לספר על הילד האחר שקצת הפריע בשיעור, והנה הוא שוד ושבר. האשה אמרה מילה לא במקום, הבעל הגביה את קולו, וכבר בני הזוג מצליחים להיכנס ל'מרה שחורה'.

לעומתם, בעל שלטון השכל שיועד להודות לה' בעמק הבכא של פרנסתו הקשה, על כך שבכלל קיימת אותה פרנסה ויש את מי לפרנס. ובמקביל על כל טרוניה וכאב של אחד מילדיו, יודע הוא לשאת עיניים למרומם ולהודות לבורא העולם על הילדים אשר חנן אותה ה'. ובכל מעידה של בן הזוג, יודע הוא להיות שש ושמח על הזכות לחוש את צרותם של "העשירים", אשר זכו והקימו בית. אדם זה אינו דוחק את רגשותיו ואינו מתעלם מהם, ההיפך הוא הנכון - הוא מכוון אותם, מרומם אותם ומעניק להם את מלוא הזכות להיות שמחים ומאושרים.

נמצאים אנו עדיין בחודש אדר, חודש בו הצטוונו "משנכנס אדר מרבין בשמחה" (תענית כ"ט ע"א). אלמלא היו רגשותינו בידינו לא יכולנו לקבל ציווי זה, וכי איך ניתן לשמוח אם המצב, הסביבה, חשבון הבנק והמשפחה אינם מסייעים לכך? אולם, אם ציוונו הקדוש ברוך הוא, זה אומר שבידינו הדבר!

ההבדל היחיד בין אותם שזוכים על כל צעד ושעל להתפעל ולהתלהב מהעובר עליהם ולהיהפך למאושרים יותר, לבין אותם שזוכים בכל צעד כזה להעמיק את יגונם ולהטביע בכוס את עצבונם, אינו רמת הכדורים הנפשיים או כמותם המוענקים כיום על מגש של כסף לכל דורש, ההחלטה לניהול החיים בשלטון השכל ולא בשלטון הרגש היא זו שגורמת לכך. וההחלטה בידיים של כל אחד מאתנו, ובהם בלבד.

ותובנה נוספת יש כאן. לילדים שלכם יהיה קל הרבה יותר להשליט את השכל על הרגש, כי הם כבר יגדלו בבית בו מראש, כברירת מחדל, ישלוט השכל. דווקא דור הביניים, הדור אשר גדל בבתים בהם הרגש הוא זה שניהל את החיים, מתקשה לסובב את ההגה ולמרוכז על הספינה אל חוף מבטחים. לדור העתידי ככל אשר יראה בביתו את שלטון השכל מוביל את הרגש, מרומם אותו ומעניק לו שמחה עד בלי די, יהיה הדבר קל בהרבה. כך שהמלחמה שלנו היום היא לא רק על הבית שלנו, אלא על כל בתי דור העתיד.

ישב כל אחד עם עצמו ויחליט שמאמין הוא ומקבל על עצמו שלוש תובנות: א. האלוקים הכל יכול האוהב אותי אהבה עזה ויודע טוב יותר מכל אחד אחר מה טוב בשבילי, הוא זה שקיבל עבורי את ההחלטה הניצבת בפני. ואם כן, זו ההחלטה הנפלאה והטובה ביותר שיכולה להיות, ולא משנה אם היא זכייה במליניום או תאונה קלה חלילה.

ב. מאחר והאלוקים עשה זאת, למרות שבגופי וברגשותי אני מצליח לחוש את אותו טוב. בהיות ושכלי מבין זאת, כי הוא מכיר ויודע בגדלותו של ה' יתברך, לא נותר כי אם לשמוח, לרקוע ברגלים ולמחוא כף אל כף, מה שיגרום לרגשות אט אט להתמוסס ולהיהפך לחלק מאותו אשד של שמחה.

ג. ילדיי רואים אותי בשעת מבחן זו, והם יחד איתי עוברים את אותה מצוקה. בידי ברגע זה הזדמנות ללמד אותם היאך הופכים רגע של משבר לבנייה, היאך הופכים ניסיון לנס, היאך הופכים לימון חמוץ ללימונדה מתוקה.

עם שלוש תובנות שכאלה יוכל כל אחד מאיתנו באבחת 'שכל של אמונה' אחת, להפוך את רגשותיו לששים, שמחים ומאושרים. להקים את ביתו, בית של הנאה גשמית רצופה יום יום ושעה שעה. לזכות ולחנך את בניו להקים בתים מופלאים שכאלה, ויחד להפוך את עמנו לעם מדהים, מושלם ומבורך יותר, אמן.

ברוכים תהיו!

שאלה יפה

שו"ת ממורנו הרב שליט"א

3. מה הדין לגבי הבורקס הבשרי? וכן מה הדין לגבי הטוסטר, אם הבורקס הבשרי היה מבושל בכלי חלבי שלא עברו 24 שעות מהשימוש האחרון (כלי בן יומיו)?

תשובה: 1. מאחר ועבר 24 שעות. הבורקס מותר באכילה. ומחמת הנקיין, אם חס ושלום נשאר פירור של גבינה הרי זה בטל בשישים.

2. צריך להכשיר אותו. ועצה טובה, להמתין 24 שעות, ולנקות אותו היטב, ולהסיק אותו בחום הכי גבוה שעה אחת, וזה מגעיל את עצמו, ומותר להשתמש בו.

3. לגבי הבורקס, אם יש פי שישים זה מותר באכילה. לגבי הטוסטר, ניתן להכשירו כנ"ל. כי למעשה אין דין חני"ן באיסור בלוע.

שאלה: יש לי סיר גריל חשמלי, שחלקו העליון מכיל את הספירלות המשמשות לאפייה, וחלקו התחתון להנחת המאכל, שאלתי היא האם צריך להטביל גם את חלקו העליון?

תשובה: אין צורך להטביל את החלק החשמלי. העיקר להטביל את הסיר שהאוכל נמצא בו. כלי סעודה צריכים טבילה, ותו לא.

שאלה: כשאני תולה כביסה ואני שמה אטבים זה אומר שאני חסרת אמונה?

הרי על כל דבר יש השגחה פרטית אז למה לשים אטבים? אם השם רוצה שתפול לי הכביסה אז היא תפול בלי שום קשר לאטבים?

תשובה: שאלה יפה. והתירוץ הוא שזה בבחינת השתדלות. וכי אדם ילך בכביש סואן, ויגיד אם ה' רוצה וכו'. ברור שלא! כי כתוב בתורה "ונשמרתם מאד לנפשותיכם". ואסור לסמוך על הנס! כך התורה חסה על ממונם של ישראל (ר"ה טז) ויש לעשות השתדלות.

ומתי סומכים על השגחה פרטית? כאשר זה לא בידי אדם כלל ועיקר, אלא אך ורק בידי שמים סומכים על השם יתברך. והתוצאות בהשגחה פרטית מהשמים לטובה ולברכה.

שאלה: אני לומד בבית ספר חילוני ולומד מקצועות חול כמו היסטוריה ואזרחות שיש בהם כפירה בדת, האם מותר לי לעשות שליפים? (להעתיק על דף קטן תשובות בלי שהמורים יודעים) ולרשום את זה במבחן? (תשובה לציין שיש לי חזות דתית, וזה יכול לגרום לחילול הסם)

תשובה: אם יש חשש לחילול השם. אז אין בכלל שאלה וודאי שאסור לך. ופשוט.

והאמת היא כל דקה וכל שניה שאתה שם, זה ודאי חילול השם! תבוא ללמוד אצלנו תורה ויראת שמים, ותזכה

לכן פנינה והשטן למרות שכיוונו לשם שמים, פנינה נענשה. כי חנה לקחה את זה קשה מאד "ותבכה ולא תאכל". ולא היה תועלת חיובית במעשה פנינה. ומאידך רבינו הקדוש שאמר זרוק מרה בתלמידים, זה טוב כאשר באמת יודע את המינון הנכון שיהיה תועלת ולא נזק חס ושלום. כמו שפירש רש"י (כתובות קג:). שתהא אימה ויראה עליהם, ומשמע שאם זה לא גורם לך. אז אין לעשות כן.

בפרט בזה הזמן בדורות שלנו יש להשתמש הרבה באהבה ואחווה ולאהוב התלמידים כבניו (רמב"ם ספ"ה מהלכות תלמוד תורה). והם צריכים להרגיש זאת. וגם צריך לומר להם את זה. ועל הכל להתפלל תמיד שלא תצא תקלה מתחת ידיו חס ושלום. בבחינת שמאל דוחה וימין מקרבת. (פסוקי מז.).

שאלה: בסימן קע"ח יש מחלוקת בין מרן לרמ"א בעניין שינוי מקום מחדר לחדר כשלא כיוון דעתו לכך האם לחזור לברך או לא. דעת המשנ"ב שיברך וכף החיים אומר סב"ל. ורציתי לשאול האם יועיל פה תנאי (שכל הבית כחדר אחד למי?) והאם יועיל לכל השנה כמו שהרב נוהג ביום כיפור עם כל התנאים?

תשובה: למעשה, המנהג כמו כף החיים ולא צריך לחזור ולברך. מאחר והיום החדרים סמוכים וקרובים מאד זה לזה, כך שזה נקרא בית אחד ולא חוזרים לברך. ויש סברא כזאת בספר ברכת ה', שבדירות שלנו היום לכולי עלמא כל הבית כמו חדר אחד ולא צריך תנאי ולא כלום.

כמובן שלמעשה מועיל תנאי כמו להולכי דרכים וכיוצא בזה, שמכוון בזמן הברכה להמשיך לאכול במקום השני.

סיכום: למעשה נוהגים כדעת כף החיים שחדר לחדר באותו בית, אין דין שינוי מקום.

שאלה: 1. מה הדין לגבי טוסטר מלחציים שעושים בו טוסטים חלביים, שיכול להיות שהיה בטוסטר שאריות גבינה צהובה קרושה, אבל לא השתמשו בטוסטר לפחות 24 שעות (כלי בן יומיו) ואחר כך חיממו בו בורקס שבתוכו היה תפוח אדמה מרוסק שגלש אל המלחציים של הטוסטר, כאשר תפוחי האדמה בושלו לפני כן בסיר ביחד עם בשר?

הרי תפוחי האדמה המרוסקים שבושלו עם הבשר הפכו לבשריים, ואם כן, אם דבר בשרי נאפה טוגן או בושל בסיר או במקרה הזה בטוסטר חלבי, האם הבורקס הבשרי שחומם בטוסטר החלבי יהיה מותר באכילה?

2. האם ניתן להשתמש בטוסטר או שצריך להכשיר אותו? ואם צריך להכשיר אותו איך מכשירים טוסטר מלחציים?

שאלה: בילקוט יוסף כתב בעניין שאין להרבות בקדישים - שלאחר שיעור שאומרים קדיש ומיד מתפללים ערבית אין לומר את חצי הקדיש לפני ערבית. מאידך הבנתי שלפי המקובלים יש עניין לומר את החצי הקדיש, מה דעת מורנו הרב בנושא? ומה הדין אם אני מתפלל בבית כנסת כשליח ציבור שהרב של בית הכנסת מורה כן לומר את החצי קדיש, מה עלי לעשות?

תשובה: נכון. דעת כה"ח (פיטן ר"ה ה. ופיטן ר"ז ג) שלדעת האר"י ז"ל זיע"א, יש לומר ג' פסוקים וחצי קדיש, והוא רחום וברכו. ע"ש. וכנראה שזה לא מוסכם. כלומר נכון שכך נהג האר"י ז"ל אבל לא התכוון שזה מתיקוני התפילות. ונפקא מינה כאשר היה שיעור תורה שמותר להתחיל והוא רחום. אבל למעשה כאשר הרב בבית הכנסת ממליץ לומר חצי קדיש, הוא קובע! ויש לעשות כן בלי להרהר.

גם אצלנו כליל שבת קודש, לאחר הדרשה לפני ערבית, הציבור אומר קדיש על ישראל, ואחר כך החזן קורא פסוקים ואומר חצי קדיש. וכנראה שמותר להוסיף קדיש, כאשר יש סיבה לכך, ואפילו שממש קודם לכן היה קדיש על שיעור תורה וכיו"ב. ובפרט שיש סברא שצריך כך על פי הקבלה, גם בערב שבת קודש (עיין כה"ח טס).

והכלל הוא: קדיש נאמר תמיד על העבר ולא על העתיד. ואם אמר ג' פסוקים, ניתן לומר קדיש נוסף.

שאלה: אם אין בציבור מי שיאמר קדיש יהא שלמא לפני עלינו לשבח, השליח ציבור צריך לומר (נס אם הווינו בחיים) או שיש להימנע ויאמר ישר ברכו?

תשובה: אם אין מי שיאמר קדיש יהא שלמא או על ישראל. החזן או אחד מהציבור מצוה עליהם לומר קדיש. וזה לא מזיק להורים ולא כלום. אדרבא מקדש בזה שם שמים, ואשריו ואשרי חלקו.

צריך לפחד מעבירות, ולא מחלומות ולא מקדישים!

שאלה: האם מותר למורה חינוך או ר"מ או מלמד להשפיל את תלמידיו וללגלג על מה שהוא הבין בסוגיא? ומה הדין אם הוא אומר את זה בצחוק והכל לשם שמים ועל מנת שהם יגדלו בתורה? כמו רבי שאמר נהוג נשיאותך ברבים ורוק מרה בתלמידים, האם זה מותר? או שלמרות זאת זה אסור כמו פנינה והשטן שכיוונתם היתה לשם שמים ובכל זאת נענשו?

תשובה: לא מספיק כוונה לשם שמים, אלא גם להיות בטוח שזה יעזור. אם יש ספק שמא התלמיד נפגע ונעלב וזה לא עוזר לו להתעלות, אז יש להיזהר מלעשות כן. כי העיקר לדעת מה התוצאות.